

Til
Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

postmottak@kud.dep.no

Oslo, 9. januar 2014

Høringsuttalelse – endring i forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier

Det vises til høringsbrev datert 2. desember 2013.

Amedia ønsker med dette å kommentarer Regjeringens forslag om å gjøre endringer i fordelingen av produksjonsstøtten til medier i 2014.

I vår uttalelse ønsker Amedia å argumentere for følgende synspunkter:

- De foreslåtte endringene bør trekkes tilbake i sin foreliggende form.
- Regjeringen bør i stedet til å legge til rette for en bred diskusjon om produksjonstilskuddets framtidige nivå og innretning. Dette bør skje i form av en helhetlig plan der regjeringsplattformens mål om at produksjonsstøtten «over tid skal omlegges og nivået reduseres» konkretiseres, samtidig som ordningen relateres til andre mediepolitiske mål og virkemidler.
- Dersom det skal gjennomføres endringer i fordelingen av produksjonstilskuddet isolert, bør slike endringer ikke skje med så kort varsel som det her er lagt opp til, men tidligst tre i kraft fra støtteåret 2015.
- Mediehus som vil bli tatt ut av ordningen med produksjonsstøtte, bør få en overgangsordning.
- Det er ikke åpenbart at de omfordelinger som beskrives i høringsnotatet er ønskelige og understøtter målet om å «oppretholde medier i markeder som er for små til å være bærekraftige»
- Amedia mener på generelt grunnlag at det er større behov for forenklinger av ordningen med produksjonstilskudd enn å innføre nye og kompliserte reguleringer som to ulike støttetak.

I høringsnotatet drøftes det tre spørsmål knyttet til forskriftene for produksjonstilskudd:

- Justering av opplagsgrensen for nummer én og alenemedier
- Innføring av ekstra støttetak
- Begrensing av Medietilsynets dispensasjonshjemmel.

Amedia ønsker å knytte noen generelle kommentarer til forslaget før vi går inn på detaljer rundt de ulike konkrete forslagene.

For ordens skyld poengteres det at Amedia har direkte interesser knyttet til saken, idet 27 av våre aviser/medier i 2013 mottok produksjonstilskudd på til sammen 49 millioner kroner. Åtte av disse mediene befinner seg i gruppen som regjeringen foreslår å fjerne produksjonsstøtten fra. Disse åtte avisene mottok i 2013 til sammen 4,2 millioner kroner i støtte.

Generelt

I høringsnotatet heter det at hensikten med de foreslåtte endringene er å gjøre ordningen med produksjonstilskuddet «mer treffsikker». Samtidig gjentas formuleringer i regjeringens plattform om at «produksjonstilskuddet over tid skal omlegges og nivået reduseres».

I statsbudsjettet for 2014 er det satt av 308 millioner kroner i samlet produksjonstilskudd. Det betyr at nivået ikke blir redusert fra 2013 til 2014. Høringsnotatet handler derfor kun om omdisponering / omfordeling av midler.

Amedia noterer at det i høringsnotatet går fram at de foreslåtte endringene vil medføre at det vil bli frigitt midler som kan «fordeles på andre grupper». Det argumenteres videre for at forslaget «vil bidra til at ordningen blir mer målrettet ved at midlene rettes inn mot medier med større behov for tilskudd.»

Slik vi leser høringsnotatet vil de foreslåtte endringene samlet sett bety at et beløp i størrelsesorden 23,2 millioner kroner vil bli omfordelt i 2014:

- 32 aviser/medier vil miste eller få redusert sin støtte
 - 30 medier med opplag mellom 4000 og 6000 vil miste totalt 16,1 millioner, mens to medier (Vårt Land og Dagsavisen) som i 2013 mottok mer enn det foreslåtte støttetaket på 40 millioner kroner, vil få sin støtte redusert med 7,1 millioner.
- 110 aviser/medier vil få økt støtte.

Amedia forstår forslaget dithen at regjeringen mener at medier i opplagsgruppen 4000 til 6000 anses som mindre berettiget til støtte enn andre medier. Men vi kan ikke se at det kommer fram noen signaler om hvilke øvrige medier som skal prioriteres særskilt, eller som faller inn under gruppen som blir omtalt som å ha «større behov for tilskudd».

Slik forslaget nå ligger på bordet, kan det vanskelig tolkes på annen måte enn at de frigjorte midlene vil bli jevnt fordelt på de 110 støttemottakerne som ikke blir berørt av de foreslåtte endringene. Tilskuddet til disse må da forventes å øke med om lag 7,5 prosent i 2014. Det er uklart om Regjeringen mener at alle de 110 mediene har et permanent behov for høyere støtte enn dagens støttenivå representerer.

Amedia mener at forslaget som er fremmet, bidrar til å skape stor usikkerhet i bransjen om produksjonsstøtten. Noen medier vil over natten kunne miste hele sin støtte, mens andre får sin støtte økt. Det blir ikke gitt noen klare signaler om hvorvidt det økte

støttenivået vil vedvare eller om det kun er snakk om en engangseffekt. Mye kan tyde på at den omfordelingen som blir varslet, vil være av høyst midlertidig karakter, ettersom det gjentas at støttenivået «på sikt» skal ned.

Å fjerne produksjonsstøtten fra 30 medier – mer enn hver femte støttemottaker – framstår etter vårt syn som en relativt omfattende endring. Å ta et slikt grep nå, før Regjeringen har kommunisert og konkretisert hvilket nivå den framtidige produksjonsstøtten må forventes å ligge på, er svært uheldig. For flere av dem som blir foreslått utestengt fra produksjonsstøtten, vil situasjonen være dramatisk. I verste fall vil dette kunne medføre at grunnlaget for drift forvitrer.

Det er vår oppfatning at en slik endring ikke bør iverksettes på nåværende tidspunkt.

Vi oppfordrer i stedet Regjeringen til å trekke det fremlagte forslaget til fordel for en ny helhetlig plan for produksjonsstøtten!

I en slik plan, som bør sendes ut på en bred høringsrunde, ser vi for oss at Regjeringen konkretisere sine mediepolitiske ambisjoner og mål.

Vi forventer at Regjeringen gir svar på hvilke medier som er prioritert for framtidig produksjonsstøtte, hvilke grupper medier som eventuelt vil falle utenfor ordningen i framtida – og at regjeringen beskriver eventuelle overgangsordninger for medier som må omstille seg i tråd med de signaler som blir gitt.

Amedia mener videre at utviklingen av produksjonsstøtten bør sees i sammenheng også med de øvrige mediepolitiske virkemidlene som Regjeringen jobber med. Amedia støtter som kjent regjeringens arbeid med å etablere en ny felles lavmomsordning for analoge og digitale medier. Dette er det desidert mest kraftfulle og betydningsfulle mediepolitiske virkemiddelet vi har. Inntil en digital lavmoms er etablert (vedtatt), bør derfor nivået på produksjonsstøtten etter vårt syn opprettholdes på minst dagens nivå. Bare ved å se ordningene i sammenheng, vil man vite hvilken effekt de mediepolitiske rammebetingelsene vil ha på de aviser/medier som i dag er omfattet av begge incentivordninger.

Dersom saken ikke blir trukket og vurdert i en bredere sammenheng, er det Amedias oppfatning at eventuelle endringer knyttet til produksjonsstøtten og fordelingen av denne, ikke bør skje med så kort tidshorisont som det er lagt opp til i det fremlagte høringsnotatet.

I dagens mediebilde, med stor usikkerhet og store endringer knyttet til utviklingen i så vel reklamemarkedet som brukermarkedet, er det betenkelig at de mediepolitiske støtteordningene er så vidt ustabile som de er, med uklarhet både til støttenivået og til hvem som vil være omfattet.

Dette gjør det svært vanskelig for medieledere å legge planer og gjennomføre nødvendige endringer for å tilpasse seg til en ny situasjon. Vi mener derfor at eventuelle

endringer, som beskrevet, ikke bør settes i verk for tidligst i 2015. At 30 aviser må gå inn i 2014 med usikkerhet om hvorvidt de vil være berettiget til å motta produksjonstilskudd eller ikke for inneværende år, er i seg selv meget skadelig for disse avisene. Eksisterende støtte bør ikke fjernes i sin helhet «over natten», men skje gjennom en planmessig overgangsordning for berørte medier.

Nærmere om justering av opplagsgrensene fra 6000 til 4000

Regjeringen foreslår at nummer én –aviser eller aleneaviser med mellom 4000 og 6000 i opplag, ikke lenger skal være berettiget til støtte. I følge notatet er dette en gruppe medier «med gjennomgående god egenkapitalsituasjon», som «står i en mindre sårbar konkurransesituasjon enn mange andre» og der mange har «driftsoverskudd før tilskudd». Regjeringen ønsker derfor at tilskuddet disse avisene mottar, kan omfordeles til andre medier med større behov.

Vi kan ikke støtte forslaget om å endre forskriftens §5 nr.1.

Etter vårt syn er den beskrivelsen høringsnotatet gir av disse mediernes situasjon, ikke dekkende for den faktiske situasjonen ved inngangen til 2014. Av de 30 berørte mediene, vil minst halvparten ha et negativt driftsresultat uten/før tilskudd, og om lag halvparten av disse igjen også etter tilskudd.

Mange av avisene i denne opplagsgruppen står i en vanskelig konkurransesituasjon til tross for at de innehar en nummer én-posisjon i sine primærmarkeder eller er såkalte aleneaviser. Disse mediene er ikke unntatt fra de dramatiske endringene vi ser i reklamemarkedet. De opplever økt konkurranse fra nasjonale/internasjonale medier. Dagens konkurrenter er gjerne aktører uten redaksjonelt innhold og redaksjonelle ambisjoner i de berørte mediernes nedslagsfelt.

Vi kan ikke se at disse mediene befinner seg i en radikalt annen situasjon enn medier med opplag under 4000. Det er ingen sterke saklige argumenter for å unndra gruppen som helhet fra produksjonstilskuddet, slik det i høringsnotatet blir lagt opp til. Aviser i opplagsgruppen 4000 til 6000 representerer et nødvendig lokalt mangfold. De er ofte de eneste som systematisk utfører pressens samfunnsoppdrag i sine respektive lokalsamfunn.

Å fjerne tilskuddet i sin helhet fra samtlige 30 støttemottakere, vil følgelig kunne få dramatiske konsekvenser for et stort antall medier. Resultatet vil bli at mediernes redaksjonelle ambisjonsnivå reduseres som følge av reduserte ressurser, og dermed en dårligere utøvelse av pressens samfunnsoppdrag.

På generelt grunnlag tilhører de mediene som det foreslås blir tatt ut av ordningen, en gruppe medier som er kommet kort(est) i sin digitale transformasjon, og som derfor kan ha spesielle behov for å ha en stabil økonomi i den nødvendige transformasjonsperioden

de må igjennom. Å fjerne støtten nå, vil virke kontraproduktivt med tanke på innovasjon og endringsprosesser.

Støtten de 30 berørte mediene mottar, varierer mellom 291.000 til 1.281.000 kroner. Dette er penger som gjør det mulig å ha ett til to årsverk mer i redaksjonene enn om støtten ikke hadde blitt gitt. I små redaksjoner representerer dette en betydelig ressursforsterkning.

I høringsnotatet blir det videre foreslått å gjøre en tilsvarende justering av opplagsgrensen i §7 andre ledd nr. 5. Det er uklart for oss hva de praktiske konsekvensene av dette er, utover at departementet selv skriver at det «ikke vil ha økonomiske konsekvenser av betydning for støttemottakerne.»

Vi tar det dermed for gitt at en avis/medium som Porsgrunns Dagblad (PD) ikke blir berørt av denne endringen (avisen har et opplag på noen over 4000 og mottok 4,1 million i produksjonsstøtte i 2013). I følge opplysninger vi har innhentet er støtten til PD bygget på andre kriterier. Vi ønsker likevel å kommentere forholdet særskilt, for å forsikre oss om at denne fortolkningen er korrekt.

Dersom støtten til PD mot formodning skulle falle bort, vil konsekvensene være dramatiske fra første stund.

Nærmere om ekstra støttetak

Regjeringen foreslår i høringsnotatet å innføre et ekstra støttetak knyttet til andel av driftskostnadene for de medier som mottar produksjonsstøtte. Taket foreslås til 40 prosent av driftskostnadene. Taket kommer i tillegg til et tidligere foreslått kronetak på hvor mye støtte et enkelt medium kan motta.

Amedia har i tidligere uttalelser støttet prinsippet om å innføre et tak på støtten, på produksjonsstøtten.

Vi kan vanskelig se at det er behov for to typer tak – ett knyttet til et statisk kronebeløp og et til driftskostnadene. Vi vil derfor oppfordre Regjeringen til å velge ett av de to takene.

Amedia mener at det snarere er behov for å forenkle ordningen med produksjonsstøtte enn å innføre nye ordninger på toppen av dem vi allerede har. Dette bidrar bare til å byråkratisere ordningen ytterligere.

Vi har tidligere argumentert for at et støttetak bør være dynamisk. Vi ser at en støttetak knyttet til driftskostnadene er mer dynamisk enn et støttetak knyttet til et nominelt nivå. Som sådan er et tak knyttet til driftskostnader å foretrekke.

Dersom det, mot formodning, blir etablert to støttetak, ønsker Amedia å bemerke følgende knyttet til det nominelle støttetaket:

Vi mener at et eventuelt kronetak ikke bør fastsettes til et lavere nivå enn det berørte medier faktisk mottar ved innføringen av støttetaket. Det betyr konkret at taket bør settes høyere enn 40 millioner kroner, for eksempel ved å fryse støtten på 2013-nivå.

Nærmere om Medietilsynets dispensasjonshjemmel

Amedia har ingen spesielle kommentarer til det framlagte forslaget. Enhver ordning bør være så godt fundert at behovet for å gi dispensasjoner er minimalt.

Vi noterer at det ikke foreslås å frata Medietilsynet enhver adgang til å foreta konkrete vurderinger og fortolkninger av regelverket/forskriftene.

Vår oppfatning er at Medietilsynet som faginstans er nærmere til å foreta en forsvarlig vurdering enn departementet selv. Vi finner det derfor tilfredsstillende at Medietilsynet beholder muligheten til å gi dispensasjoner der dette er nødvendig for å opprettholde konkurransen på utgiverstedet.

Med vennlig hilsen

Are Stokstad
Konsernsjef

Stig Finslo
Direktør utgiverspørsmål